



Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.I.529/2022/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke

Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró

Dr. Domonyai Alexa, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. október 18.

Az ügy tárgya: sikkasztás vétsége és más bűncselekmény

Terhelt(ek): terhelt2 és társa (Terhelt1 II. rendű terhelt)

Elsőfok: Balassagyarmati Járásbíróság 12.Bpk.279/2021/2. büntetővégzés, tárgyalás mellőzése, 2021. augusztus 11., jogerő napja: 2021. augusztus 27.

Másodfok: -

Az indítvány előterjesztője: Nógrád Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a sikkasztás vétsége és más bűncselekmény miatt terhelt² és társa ellen folyamatban volt büntető ügyben a Nógrád Megyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Balassagyarmati Járásbíróság 12.Bpk.279/2021/2. számú büntetővégzését Terhelt¹ II. rendű terhelt vonatkozásában hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria elrendeli a Terhelt¹ II. rendű terhelt által vagyonek Kobzás és bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt történő visszatérítését.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. A Balassagyarmati Járásbíróság a 2021. augusztus 11. napján, külön eljárásban hozott 12.Bpk.279/2021/2. számú büntetővégzésével Terhelt¹ II. rendű terhelttel szemben pénzmosás vétsége [Btk. 400. § (1) bekezdés] miatt 100 óra közérdekű munkát szabott ki, valamint vele szemben 20.000 forint összegre vagyonek Kobzást rendelt el vele szemben. Kötelezte 11.300 forint bűnügyi költség megfizetésére.

[2] A büntetővégzés Terhelt¹ II. rendű terhelt vonatkozásában 2021. augusztus 27-én jogerőre emelkedett.

[3] A II. rendű terhelttel szemben a közérdekű munka végrehajtása befejeződött, valamint a 11.300 forint bűnügyi költséget megfizette. A Kúria a 2022. július 25. napján meghozott Bfv.I.529/2022/5. számú végzésével a II. rendű terhelttel szemben a vagyonek Kobzás végrehajtását – a felülvizsgálati indítvány elbírálásáig – felfüggesztette.

[4] A Terhelt¹ II. rendű terhelt vonatkozásában jogerős végzésben foglalt tényállás a következő.

[5] „terhelt² I. rendű vádlott 2018. évben szóban megállapodott tanú⁸nal mint a cég¹ képviselőjével abban, hogy használatra ingyenesen megkapja a Kft. tulajdonát képező rendszám¹ forgalmi rendszámú, Seat Inca 1.9D Cargo típusú kisteherautót. A felek írásban nem állapodtak meg, hanem szóban abban, hogy terhelt² I. rendű vádlott lesz a gépjármű üzemeltetője. Az I. rendű vádlott 2018. május 3. napján került a tehergépkocsi üzemeltetőjeként bejegyzésre. Az I. rendű vádlott utóbb abban is megállapodott tanú⁸nal, eljárhat annak érdekében, hogy arra neki vevőt szerezzen. Ehhez képest terhelt² I. rendű vádlott a megbízáson túlterjeszkedve, a rendszám¹ forgalmi rendszámú tehergépkocsival

sajátjaként rendelkezett, azt a tulajdonos tudta és engedélye nélkül 2020. júniusában helység1ban használatra átadta tanú2nak, valamint Terhelt1 II. rendű vádlottnak is.

[6] terhelt2 I. rendű vádlott előbb tanú2t kereste abból a célból, hogy a gépjárművet eladja. Úgy egyeztek meg, hogy tanú2 a későbbiekben 80.000 forintért megvásárolja terhelt2 I. rendű vádlottól azt, melyet négy részletben fizet meg. A vevő 20.000 forintot át is adott terhelt2 I. rendű vádlottnak, aki a birtokába adta a gépjárművet. tanú2 nem tudta, hogy a megvásárolni kívánt gépjármű nem az I. rendű vádlott tulajdonát képezi.

[7] Egy-két nap elteltével a rendszám1 forgalmi rendszámú teherautóval kapcsolatban terhelt2 I. rendű vádlott Terhelt1 II. rendű vádlottal is megegyezett arról, hogy a gépkocsit megveheti tőle. Esetében is részletekben történő fizetésben egyeztek meg, majd a II. rendű vádlott vevőként átadott terhelt2 I. rendű vádlottnak 20.000 forintot, s úgy egyeztek meg, hogy amíg a részletek fizetése le nem telik, addig Terhelt1 II. rendű vádlott szabadon használhatja azt.

[8] terhelt2 I. rendű vádlott a tehergépkocsit – miután elhozták tanú2tól – átadta Terhelt1 II. rendű vádlott részére, s azzal hitegette őt, hogy majd az adásvételi papírokat intézi. Terhelt1 II. rendű vádlott tisztában volt azzal, hogy nem képezi terhelt2 I. rendű vádlott tulajdonát az általa eladásra kínált gépkocsi, azonban az I. rendű vádlott őt azzal hitegette, hogy majd rendezni fogja a papírokat, s előbb vagy utóbb a nevére kerülhet az. Terhelt1 II. rendű vádlott tudta azt is, hogy az általa az I. rendű vádlottól megvett teherautó tanú1 tulajdona, azonban nem bizonyosodott meg arról, hogy az I. rendű vádlott jogszerűen rendelkezhet azzal. Ezért annak során, hogy az I. rendű vádlottól megszerezte, majd azt tovább értékesítette 25-30.000 forint körüli vételárért tanú5nak, más által elkövetett büntetendő cselekményből eredő vagyon elidegenítésében működött közre úgy, hogy könnyelműen bízott a következmények elmaradásában.

[9] A rendszám1 forgalmi rendszámú tehergépkocsi értékesítéskori értéke 240.000 forint volt.”

[10] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Nógrád Megyei Főügyészség a II. rendű terhelt javára, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapított felülvizsgálati indítványt nyújtott be, a büntetővégzés II. rendű terhelt vonatkozásában történő hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[11] A felülvizsgálati indítvány indokai szerint a megállapított történeti tényállás alapján Terhelt1 II. rendű terhelt a pénzmosás vétségét azzal követte el, hogy a jármű megszerzésével, majd értékesítésével más által elkövetett büntetendő cselekményből eredő vagyon elidegenítésében működött közre úgy, hogy könnyelműen bízott a következmények elmaradásában. A Btk. 400. § (1) bekezdésének 2021. január 1. napjától hatályos módosítása szerint a gondatlanságból elkövetett pénzmosás vétségét az követi el, aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó vagyont elrejt, átalakítja, átruházza, elidegenítésében közreműködik, felhasználja, azzal összefüggésben pénzügyi tevékenységet végez, pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe vagy arról rendelkezik, és gondatlanságból nem tud a vagyon eredetéről.

[12] 2021. január 1. napját megelőzően azonban a más által elkövetett bűncselekményből származó vagyon elidegenítésében közreműködés nem szerepelt a gondatlanságból elkövetett pénzmosás elkövetési magatartásai között. A Btk. 379. §-a 2021. január 1. napjáig az orgazdaság elkövetési magatartásaként ugyan büntetni rendelte a törvényi tényállásban felsorolt bűncselekményekből – köztük az terhelt2 I. rendű terhelt terhére nem jogerősen megállapított sikkasztásból – származó dolog vagyoni haszon végett történő elidegenítésében közreműködést. Az orgazdaság azonban kizárólag szándékosan, mégpedig egyenes szándékkal volt elkövethető, és az elkövető tudatának át kellett fognia, hogy a dolog, amelyre nézve a cselekményt kifejti, a törvényben felsorolt valamelyik alapcselekményből származik. A II. rendű terhelt vonatkozásában viszont a bíróság ezzel éppen ellentétes tényeket rögzített, miszerint nem bizonyosodott meg arról, hogy az I. rendű terhelt jogszerűen rendelkezhet-e a gépjárművel, ezért részéről gondatlan elkövetést látott megállapíthatónak. A II. rendű terhelt cselekménye így orgazdaságként nem értékelhető.

[13] A történeti tényállás ugyanakkor azt nem tartalmazza, hogy a II. rendű terhelt a bűncselekményt mikor követte el, és a teherautót mikor értékesítette tanú5 részére. A rendelkezésre álló ügyiratok alapján az megállapítható, hogy az ügyben, terhelt2 (a későbbi I. rendű terhelt) 2020. szeptember 21. napján tett feljelentést. Ebből következően Terhelt1 II. rendű terhelt nyilvánvalóan már ezen időpontot megelőzően adta el a gépjárművet tanú5nak. A II. rendű terhelt vonatkozásában a jogerős büntetővégzésben megállapított tényállás azonban erre vonatkozó adatot nem tartalmaz, márpedig a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[14] A főügyészség álláspontja szerint tehát a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás alapján nem lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a Terhelt1 II. rendű terhelt terhére rótt cselekmény az elkövetésének időpontjában bűncselekmény volt-e. Ebből következően nem lehet állást foglalni abban a kérdésben sem, hogy a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségére vont jogkövetkeztetés a büntető anyagi jog szabályainak megfelel-e.

[15] Így a Terhelt1 II. rendű terhelt vonatkozásában jogerős ügydöntő határozatban rögzített tényállásból olyan releváns tény – a bűncselekmény elkövetési időpontja – hiányzik, amely miatt a Be. 662. § (2) bekezdése szerinti, a törvénynek megfelelő határozat meghozatalára a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

[16] A Legfőbb Ügyészség a BF.467/2022/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta. Indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak adjon helyt, és a Balassagyarmati Járásbíróság 12.Bpk.279/2021/2. számú határozatát, a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására Terhelt1 II. rendű terhelt vonatkozásában.

[17] **III.** A felülvizsgálati indítvány alapos.

[18] A felülvizsgálat a Be. 648. § a)-d) pontjaiban meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat által megállapított tényállás alapul vételével vehető igénybe. A törvény tételesen megjelöli azokat az okokat, amelyekre hivatkozással e rendkívüli jogorvoslatra lehetőség nyílik. Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt is helye van [Be. 648. § a) pont].

[19] A Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a Be. 659. § (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés].

[20] Felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság ügydöntő határozatában a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont].

[21] A felülvizsgálati eljárásban a Be. 650. § (2) bekezdése alapján a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ez azt jelenti, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényálláshoz kötve van. A felülbírálat során a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. Ennek megfelelően a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó és a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható. A tényállás megalapozottsága nem támadható.

[22] Nem vonható ebbe a körbe, ha a felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállás a terhelt cselekményének minősítésére vont jogi következtetés felülvizsgálatát nem teszi lehetővé. Amennyiben ugyanis a tényállás alapján e kérdésben nem lehet dönten, ez – a Kúria következetes gyakorlata alapján – egyben a büntető anyagi jogi szabály sérelmét is jelenti (BH 2021.8., BH 2014.103. I., BH 2013.55. II., BH 2010.141., BH 1998.110.).

[23] Az irányadó tényállás szerint a cég1 tulajdonában lévő gépkocsit 2020 júniusában a II. rendű terhelt is megkapta használatra, majd az I. rendű terhelt azt tanú2 birtokába adta. „Egy-két nap” elteltével egyezett meg az újabb adásvételről az I. rendű és a II. rendű terhelt, és átadta a gépkocsit az I. rendű terhelt immár a II. rendű terheltnek. Ennek a pontos időpontját azonban nem tartalmazza a tényállás, ahogy annak időpontját (vagy legalább időintervallumát) sem, hogy a II. rendű terhelt a gépkocsit mikor adta tovább tanú5nak.

[24] A II. rendű terhelttel szemben a vádemelésre 2021. június 16. napján került sor.

[25] Az irányadó tényállás alapján tehát nem állapítható meg, hogy a II. rendű terhelt a gépkocsit még 2020. évben (2020 júniusában vagy azt követően) megszerezte és továbbadta, vagy arra már 2021. évben került sor (értelemszerűen a vádemelés időpontját megelőzően).

[26] Ennek – ahogy arra a főügyészség a felülvizsgálati indítványában rámutatott – a cselekmény jogi értékelése szempontjából alapvető jelentősége van. A Btk. 2. §-a értelmében

a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni, kivéve, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, mert akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni. Az eljárás tárgyát képező cselekmény minősítésére vonatkozóan 2021. január 1. napját megelőzően, illetve azt követően eltérő büntető törvény volt hatályos, ami a II. rendű terhelt által elkövetett cselekmény büntetőjogi megítélését alapvetően befolyásolja a következők szerint.

[27] A Btk. 379. §-a 2020. december 31. napjáig (így 2020. júniusában is) orgazdaság címén rendelte büntetni azt, aki

a) költségvetési csalásból származó vámellenőrzés alól elvont nem közösségi árut,

b) jövedéki adózás alól elvont terméket, vagy

c) lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból vagy orgazdaságból származó dolgot

vagyonni haszon végett megszerez, elrejt, vagy elidegenítésében közreműködik.

A (2) bekezdés a) pontja szerint a büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot kisebb [a Btk. 459. § (6) bekezdés a) pontja alapján ötvenezer-egy és ötszázezer forint közötti] értékre követik el.

[28] A törvény bármely cselekmény gondatlanságból elkövetését csak akkor bünteti, ha a Btk. ekként rendelkezik [Btk. 4. § (1) bekezdés, Btk. 8. §]. Az orgazdaság esetében a törvény a gondatlan elkövetést nem rendelte büntetni. Vagyis akkor, ha az elkövető a törvényben felsorolt bűncselekményekből származó dolgok megszerzése, elrejtése vagy azok elidegenítésében közreműködése során gondatlanságból eredően nem tudott arról, hogy azok ténylegesen bűncselekményből származnak, nem volt büntethető orgazdaságért.

[29] Változott a helyzet a büntető törvény 2021. január 1-jével történt módosításával. Ekkor ugyanis a jogalkotó az orgazdaság és a pénzmosás (Btk. 399. §, 400. §) törvényi tényállását újrászabályozta. A orgazdaság alcímet (Btk. 379. §) hatályon kívül helyezte, ugyanakkor a pénzmosás elkövetési magatartásait kibővítette.

[30] A Btk. 2021. január 1-jétől hatályos 399. § (4) bekezdése szerint pénzmosást követ el az is, aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó vagyont

a) megszerzi, felette rendelkezési jogosultságot szerez, vagy

b) megőrzi, elrejt, kezeli, használja, felhasználja, átalakítja, átruházza, elidegenítésében közreműködik.

[31] Az (5) bekezdés szerint a büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzmosást jelentős értéket [a Btk. 459. § (6) bekezdés c) pontja alapján ötvenmillió forintot] meg nem haladó értékre követik el.

[32] A jogalkotó tehát a bűncselekményt nem csupán „átnevezte”, hanem a törvényi tényállását több ponton módosította a korábbi, orgazdasággént szabályozott bűncselekményhez képest.

[33] A törvénymódosítás miniszteri indokolása világossá tette azt a jogalkotói szándékot, hogy a korábban orgazdaság törvényi tényállásába illeszkedő cselekmények esetén a törvénymódosítást követően sem kíván büntetlenséget biztosítani: „A vagyoni érdekeket szolgáló járulékos bűncselekményekkel szembeni büntetőjogi eszközök hatékonyságának javítását a pénzmosás elkövetési tárgyának tartalmi kiterjesztése mellett átláthatóbb, összevont tényállással, az orgazdaság beolvasztásával, az uniós normaanyag által elvárt kiegészítésekkel és a minősítési rendszer átalakításával segíti” (miniszteri indokolás).

[34] Erre utalt a Btk. 379. §-át hatályon kívül helyező törvényi rendelkezéshez fűzött miniszteri indokolás is, amely szerint a pénzmosás bűncselekményének újraszabályozása mellett az orgazdaság mint önálló bűncselekmény feleslegessé vált, ugyanakkor az e körbe tartozó cselekmények nem kerültek ki a büntetőtörvény hatálya alól mint büntetendő magatartások, hanem a pénzmosás törvényi tényállásába illeszkedtek. Így a két diszpozíció között meglévő átfedésekre is figyelemmel az újraszabályozás során az orgazdaság valamennyi elkövetési magatartását a pénzmosás bűncselekményében összevonta a jogalkotó, egyszersmind a büntetendő magatartások körét – a pénzmosás alapcselekményei és az elkövetési magatartások kibővítésével – jelentősen kiszélesítette. A törvénymódosítás miniszteri indokolása is kifejezésre juttatja, hogy az átláthatóság és a normavilágosság célja érdekében az orgazda jellegű elkövetési magatartásokat és az orgazdaság elkövetési tárgyait teljes egészében a pénzmosás alá vonja.

[35] Ennek során valamennyi, korábban orgazdasággént büntetendő elkövetési magatartás továbbra is bűncselekmény maradt, vagyis teljesen lefedí a korábban szándékos orgazdasággént minősülő cselekményeket az új törvényi tényállás is azzal, hogy a haszonszerzési célzat a továbbiakban már nem tényállási elem.

[36] A módosítás során a jogalkotó – a korábbi szabályozástól eltérően – az orgazda jellegű magatartással elkövetett pénzmosás esetében a gondatlan elkövetést is büntetni rendelte.

[37] A Btk. 2021. január 1-jétől hatályos 400. § (1) bekezdése szerint, aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó vagyont elrejtí, átalakítja, átruházza, elidegenítésében közreműködik, felhasználja, azzal összefüggésben pénzügyi tevékenységet végez, pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe vagy arról rendelkezik, és gondatlanságból nem tud a vagyon eredetéről, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[38] A bűncselekmény gondatlan alakzatát illetően a már idézett miniszteri indokolás is hangsúlyozza, hogy a gondatlanság „a vagyon eredetére irányulhat, de az elkövetőnek a

közreműködést kimerítő elkövetési magatartást szándékosan kell kifejtenie” ennek az alakzatnak a megállapításához.

[39] Az orgazda jellegű pénzmosás gondatlan alakzatát összevetve a felülvizsgálattal érintett büntetővégzés tényállásában foglalt azon megállapítással, hogy a II. rendű terhelt nem bizonyosodott meg az I. rendű terhelt által sikkasztás vétsége útján megszerzett gépkocsi adásvétele során arról, hogy azzal az I. rendű terhelt jogszerűen rendelkezhetett, e cselekmény a 2021. január 1-je után hatályos Btk. 400. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő pénzmosás vétsége megállapítására lehet alkalmas.

[40] A büntető törvénynek a hatályba lépését megelőző időpontra visszaható hatálya főszabályként nincst (*nullum crimen sine lege elve*), amely alól a Btk. a terhelt javára, illetve kivételes esetben határoz meg kivételt. Így, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni [Btk. 2. § (2) bekezdés], illetve az új büntető törvényt visszaható hatállyal kell alkalmazni a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai alapján büntetendő cselekmény elbírálásakor, ha az az elkövetés idején a magyar büntető törvény szerint nem volt büntetendő [Btk. 2. § (2) bekezdés].

[41] Jelen ügyben egyik eset sem merülhet fel, ezért a pontos elkövetési idő (2020. vagy 2021. év) a büntethetőség szempontjából megkerülhetetlen.

[42] A jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján – a már kifejtettek szerint – nem zárható ki olyan elkövetési időpont, amikor a cselekmény még nem volt büntetendő cselekmény (2021. január 1. napját megelőzően az orgazdaságnak nem volt gondatlan alakzata). A büntetővégzésben rögzített tényállás alapján a felülvizsgálati eljárásban a Kúria nem volt abban a helyzetben, hogy állást foglaljon a II. rendű terhelt cselekménye büntetendőségét illetően, ami az alkalmazandó büntető törvénytől függő. Az ehhez szükséges adatot (az elkövetés időpontját) az irányadó tényállás nem tartalmazza pontosan, ezért nem állapítható meg, hogy az elkövetés időpontjában a II. rendű terhelt cselekménye bűncselekmény volt-e.

[43] Ahogy arra a felülvizsgálati indítvány is utalt, az iratokból megállapítható az ügyben az I. rendű terhelt által tett feljelentés időpontja, ez azonban nem a tényállás része, ekként a felülvizsgálati eljárásban nem vehető figyelembe tényként, és nem vonható le belőle következtetés az elkövetés időpontjára sem, mivel az a bizonyítékok – felülvizsgálati eljárásban szintén tilalmazott – értékelését jelentené.

[44] Mivel az anyagi jogi hiba kiküszöbölésére a felülvizsgálati eljárásban nem nyílt törvényes lehetőség, ezért a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezésének, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező elsőfokú bíróság új eljárásra utasításának van helye.

[45] **IV.** A kifejtettekre tekintettel a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen, a Be. 656. § (1) bekezdés szerinti összetételben eljárva – a Nógrád Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványára tekintettel a Balassagyarmati Járásbíróság jogerős

büntetővégzését a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja értelmében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[46] A Be. 663. § (4) bekezdése értelmében a Kúria a megismételt eljárásra előírja, hogy a járásbíróság – a vád tárgyává tett cselekmény vonatkozásában – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a minősítést megalapozó büntetőjogilag releváns tények pontos meghatározásával állapítsa meg a tényállást [Be. 163. § (1) bekezdés]. A vádirati tényálláson alapuló büntetővégzés nem tartalmazza a büntetőjogi felelősség megítéléséhez elengedhetetlenül szükséges adatot, ezért a bíróságnak tárgyalás kitűzésével, bizonyítás lefolytatása útján kell megállapítania az elkövetés pontos időpontját, és ehhez képest állást foglalni abban a kérdésben, hogy a II. rendű terhelt cselekménye az elkövetés idején büntetendő cselekmény volt-e [Btk. 2. § (1) bekezdés].

[47] Amennyiben a bizonyítás eredményeként kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a II. rendű terhelt cselekménye melyik évre esik, akkor a Btk. 7. § (4) bekezdésében megfogalmazott elv alapján kell az elkövetés időpontját – mint ténykérdésben – meghatározni.

[48] A teljesség érdekében utal arra a Kúria, hogy amennyiben a cselekmény elkövetési ideje 2020. évre esik, akkor a szabálysértési felelősség megállapítására nincs törvényes lehetőség, mert a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 2020. évben hatályos szabályozása alapján tulajdon elleni szabálysértés az orgazdaság esetében csak szándékos elkövetés esetén állapítható meg.

[49] A Szabs.tv. 177. § (1) bekezdés szerint, aki

a) ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot,

b) ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva csalást, szándékos rongálást,

c) ötvenezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva hűtlen kezelést

követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.

[50] A Szabs.tv. 2. § (1) bekezdése alapján szabálysértés miatt az vonható felelősségre, akinek a cselekménye szándékos vagy gondatlan, kivéve, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály csak a szándékos elkövetést bünteti.

[51] A Szabs.tv. 29. § (1) bekezdés k) pontja értelmében – a törvény eltérő rendelkezésének hiányában – a Btk. 379. § szerinti orgazdaság tényállásának megfelelő szabálysértési tényállásra a Btk. különös részi tényállásában meghatározottakat a megfelelő tulajdon elleni szabálysértés tekintetében is alkalmazni kell. Ez azt is jelenti, hogy a Btk.

szerint szándékosan, haszonszerzési célzattal elkövethető bűncselekmény szabálysértésnek is kizárólag szándékos elkövetés esetén minősülhet.

[52] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja értelmében – a Be. 857. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel – a Kúria visszatéríteni rendelte a II. rendű terhelt által vagyonek Kobzás vagy bűnügyi költség címén megfizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt.

[53] A végzés elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, míg a felülvizsgálatát a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb felülvizsgálati indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2022. október 18.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.529/2022/9. számú végzése 2022. október 18. napján vált véglegessé.

Budapest, 2022. október 18.

Dr. Gimesi Ágnes s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

TóthLné

bíróági tisztviselő